

Vanderup/Joerl fredag, den 10. juni 2022 kl. 16:30

Vanderup Danske Skole, Bakkesand 1, 24997 Wanderup.

KONTAKPERSON: Carolin Methmann, mobil: 0172 4280982, mail: methi1963@gmail.com

Motto: Sydslesvig, mit valg

Hej, mit navn er Lisa, og jeg er elev i 2.g på A.P. Møller Skolen. Jeg er elev på et af de to danske gymnasier i Sydslesvig. Jeg er elev i mindretallet, og det er jeg meget glad for at være.

For mig betyder mindretallet at danse rundt om juletræet i Gottorp Skolens idrætshal. For mig betyder mindretallet forårskoncert og nissespil. Det betyder æbleskiver og fastelavnsboller, kalenderlys og Vesterled. Det betyder korstævne og morgensang, hvid konfirmation og skolegang.

“Skolegang” - det lyder måske ikke helt så idyllisk som de andre minder. Og det troede jeg heller ikke det var. ----- Jeg var super glad for min grundskole - Jordbærbakkens diamant - Gottorp Skolen. Da det så var tid til at skifte - oh, jeg var bange. Bange for den store, brede skole, hvor jeg følte at ingen kender den anden. Men efter de første uger lærte jeg hurtigt A.P. Møller Skolen at kende, og at elske. Jeg følte mig tilpas og derhjemme. Da det så var tid til at skifte igen - denne gang blot etage, men alligevel til noget nyt - oh jeg var bange, igen! Men hvordan skal man tro at det kom? Nu har jeg prøvet at gå i gymnasiet i 2 år, og jeg kan stadigvæk og igen godt lide at gå i skole, og jeg er en tredje gang bange for det tidspunkt, hvor det er til til at skifte - denne gang også vælge, hvad jeg overhovedet vil. For mig er skoletiden en tid, som jeg gerne vil huske og aldrig vil glemme. Det værdsætter jeg meget. At jeg må og måtte opleve den på en dansk skole i Tyskland, i grænselandet og i mindretallet, har hjulpet mig at gå de mange, for mig så store, skridt på den vej. Den hygge-stemning, hvor lærere taler med elever på øjenhøjde uanset alder, og hvor man går super meget op i fællesskab har sat et billede ind i mit liv, som jeg helst vil printe tusind gange og hænge op alle steder jeg går.

Fordi jeg føler, at selvom det, som vi alle kender til, som er så lokalt og tæt på “det rent tyske liv”, er så langt væk for så mange. “Ja, altså jeg går på dansk skole!” “En dansk skole? Jamen, kan du så snakke dansk?”.

Senest nu, hvor SSW *igen* sidder i samme rum som SPD, CDU og alle de andre, både i landdagen OG i forbundsdagen, skulle der da rykke lidt opmærksomhed på os og andre mindretal der nu endelig får en stemme på det store plan. At det danske mindretal faktisk ikke er noget, der beskriver historien, men der beskriver nutiden. At det ikke er mennesker, der gerne vil rykke grænsen ned til Ejderen, men at det er børn, forældre, bedsteforældre og familier der har tilsluttet sig et fællesskab uanset baggrund. Mine forældre for eksempel: De snakkede ikke dansk! Der var bare ikke plads eller sympati nok i de tyske børnehaver - så de besluttede at besøge en dansk en - og det ku’ de godt lide, så det var der jeg havnede. Men de tog min uddannelse også til deres ansvar. De besøgte danskkurser om aftenen, og snakkede dansk med os til morgenmad - selvom min søster og mig på et tidspunkt startede at rette på deres dansk. Lille Pia - min søster - blev hentet af mor i børnehaven, hvor Mor

snakkede med pædagogen. "Ja, det havde Pia allerede siger!" "Det hedder SAGT, Mor". Nå - men selvom vi altså på et tidspunkt indhentede dem, gav de ikke op. Det var vigtigt for dem, at være med i det liv, som de satte deres børn ind i. Og det var der plads til. For ja, forældreaftener bliver holdt på dansk, men der er alligevel tid til spørgsmål og forståelse. Hvad der derudover fylder meget mere end de problemer som de var har været bange at møde, er den kultur vi er vokset op i.

Jeg er vokset op i en familie, hvor der altid var musik og instrumenter over det hele. Der var trommesæt, keyboard, guitarer og mikrofoner. I skolen blev jeg som alle børn konfronteret med forårskoncert, optrædener til jul, kor og ikke mindst musikundervisning. Til koncert var det altid koret der var på sidst. Vi ventede på det store show hele aftenen, og vi var så nervøse da vi endelig skulle på. En idrætshal fyldt med forældre og søskende, som man slet ikke kunne se på grund af lyset, men som man alligevel vinkede til. Vi var superstars. Nu har jeg selv en niece på Gottorp Skolen, og hun er allerede blevet så stor, at hun nu selv er med til forårskoncert. Da de små børn, som engang var os, fyldte idrætssalen med den danske version af ABBAS "Thank you for the music" fik jeg tårer i øjnene. Ikke blot var det så dejligt at se, at de børn der under de mange pandemirestriktioner ikke kunne møde deres venner, nu endelig stod sammen igen, men de stod sammen og de sang. Og de sang højt, de sang med, de var glade og der var pludselig fred. Den aften, da døren blev lukket og scenen blev åbnet, var der fred i et par timer. Det var et par timer uden krig og uden masker, uden lektier og uden stres. Timer fyldt med musik, grin og applaus, samvær. Det var vores allesammens valg at være sammen den aften.

At der netop bliver skåret ned på de kreative fag så meget, kan jeg ikke forstå. Et helt skoleband falder væk på A.P. Møller Skolen, og børn kan ikke lære at spille guitar længere på Gottorp Skolen. Jeg taler ikke kun for mig selv hvis jeg siger, at musik har spillet en super stor og vigtig rolle i min skolegang og i mit liv. Dog ikke på en tvingende, men på en frivillig måde, som ikke kun blev valgt af mig, men af mange. At der er penge, der skal spares, kan jeg selvfølgelig også godt se, men at besparelserne rammer netop det kreative område så meget, skader efter min mening skolerne og ikke mindst eleverne. At musikundervisningen i grundskolernes første klasser bliver sat op i time tal er selvfølgelig godt - men det er ikke nok. Og det kan man jo faktisk mærke på børnene.

Det egentlig - desværre ikke under pandemien - obligatoriske besøg af børnehaverne på A.P. Møller Skolen til juletiden, hvor der er musik, sang og dans rundt om juletræet, samt varme æbleskiver og kakao, er en tradition, som de helt unge - og også de helt store - husker og fortæller om. Ud over at det selvfølgelig er super sejt, at være sammen med de store, er der tradition og kultur bygget ind i arrangementet, og det er netop det, der gør det så relevant. Det er nemlig lige præcis der, hvor minder dannes. Og specielt nu, hvor så vigtige ting som denne, ikke var muligt på grund af pandemirestriktionerne, skulle det være gået op for alle - der skal være rum til tradition og kreativitet.

Sydslesvig - ikke mit valg, men det var dit valg, mor. Det var dig, der har sat mig ind i den danske dagligdag. Det var dig, der har tegnet vejen, jeg går lige nu. Men dit valg, mor, og dit valg, far, blev til mit valg. At i har truffet det valg, er det bedste, der er sket for mig. Og sådan er det for mange.

Sydslesvig er mit valg, fordi jeg kan mærke på mig selv, hvor meget jeg ønsker, at mine børn også må opvokse i det danske mindretal.

Det er mit valg på grund af alle de arrangementer, jeg måtte opleve. Boldstævner, Skoleovernatninger, Lucia, Vesterled. På grund af alle de steder, der bliver skabt for unge mennesker. SDU, SSF eller Aktivitetshuset i Flensborg. Og det er nogle gange først hvis jeg fortæller omkring de mange tilbud til mine "tyske venner" der bliver super overrasket, at jeg mærker, hvad jeg egentlig har af muligheder. Ikke kun taler jeg et andet sprog, men jeg kan faktisk bruge dette "sprog" uden nødvendigvis at tale. Mine forældres formål var ikke, at vi engang får SU når vi læser i Danmark. Det var ikke, at vi kan lære en masse spændende ting i Aktivitetshuset. Og de tænkte nok heller ikke på den mængde af tradition og kultur, som vi ville bringe med ind i vores private liv. Det blev hurtigt standart at spise Ris a la mande til Jul, eller at hejse Dannebrog til Fødselsdagen. De tænkte på sproget, mens vi fik så meget mere. Og det er dejligt.

Sydslesvig er mit valg, på grund af, at jeg ikke er dansk. Nu er jeg med hos elevambassadørene, og det er ofte et spørgsmål vi får: Føler du dig så mere dansk eller tysk? For danskerne jeg møder er jeg tyskeren, og for tyskerne jeg møder er jeg danskeren. Men selvom danske traditioner har præget vores liv så meget, fik vi jo stadig en "Schultuete" til indskolingen, og jeg hepper også på Tyskland til WM. Klart, hvis Danmark spiller mod Tyskland, kan jeg på en måde ikke tabe. Så Sydslesvig er mit valg, fordi jeg hverken er dansk eller tysk, men jeg er Sydslesviger.

Corona - at et "Lille virus" vender rundt på verdenen så hurtigt og i så lang tid var der få der troede. Da jeg sad og skrev denne tale, tænkte jeg så ofte tilbage på det sidste friluftsmøde. Det var 2019, og det regnede **så** meget. Det var så synd for alle dem, der havde planlagt aktiviteter udenfor eller sat grill op - klar til brug. Hvad ville så mange have givet de sidste to år, for at få et friluftsmøde - lige meget hvor meget det regner! At det endelig finder sted igen i år, er fantastisk. Årsmødet er meget høj op på listen af mine favorit "mindretals arrangementer". Det er der, hvor man møder de mennesker, der på en måde deler samme liv som en selv. Man møder mennesker, man ikke har set i lang tid - især i år. Man møder gamle kammerater, gamle lærer, gamle venner. Stemningen der er i tiden før, og på selve weekenden er der præcis en gang om året.

Og det er for at opleve denne stemning, at Sydslesvig er mit valg.